

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/168/2018
Identifikačné číslo spisu: 7813200925
Dátum vydania rozhodnutia: 20.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7813200925.1

UZNESENIE

G. súd Slovenskej republiky v spore žalobcu E. I., bývajúceho v L., zastúpeného V4 JURISTIC group, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Furdekova č. 16, IČO: 50192205, proti žalovaným 1/ Ing. B. L., bývajúcemu v P., zastúpenému JUDr. Pavlom Kontrom, advokátom so sídlom v Rožňave, Čučmianska dlhá č. 21, 2/ U. K., bývajúcemu v I., 3/ L. C. bývajúcemu v K. a 4/ M. F. bývajúcemu v M., o zaplatenie 15 000 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp.zn. 9 C 296/2013, o dovolaní žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 25. apríla 2017 sp.zn. 5 Co 304/2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e

1. rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 25. apríla 2017 sp.zn. 5 Co 304/2016,
2. uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 19. januára 2018 sp.zn. 5 Co 24/2018,
3. uznesenie Okresného súdu Rožňava z 8. júna 2018 č.k. 9 C 296/2013-399.

Vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaných zaplatiť mu sumu 15 000 € predstavujúcu kúpnu cenu motorového vozidla značky BMW 320 INDIVIDUAL, VIN: H., rok výroby 2005, EVČ: P. (ďalej len „sporné vozidlo“) v zmysle kúpnej zmluvy uzavretej 5. marca 2011 so žalovaným 1/. Uviedol, že 2. júna 2011 predal sporné vozidlo M. W., ktorému bolo 20. júla 2011 zaistené orgánmi činnými v trestnom konaní ako pochádzajúce z trestnej činnosti. Na základe znaleckého skúmania boli na ňom zistené mechanoskopické stopy po netovárenskom zvaraní, brúsení a tmelení; sporné vozidlo bolo zvarené z viacerých častí pochádzajúcich z iných vozidiel rovnakého typu. Vzhľadom na to, že kúpna zmluva uzavretá so žalovaným 1/ sa týka vozidla vyradeného z evidencie, ktoré je trvalo a nezvratne neupotrebitelné, žalobca odstúpil 9. januára 2013 od tejto kúpnej zmluvy, vyzval žalovaného 1/ na vrátenie kúpnej ceny a tiež úhradu nákladov vynaložených v súdnom konaní, v ktorom bol zaviazaný vrátiť M. W. kúpnu cenu a nahradiť mu trovy konania.

2. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 25. februára 2016 č.k. 9 C

296/2013-253: a/ uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi do 15 dní sumu 15 000 € s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 6. marca 2011 až do zaplatenia, b/ zamietol žalobu ohľadom sumy 4 067,45 €, c/ zastavil konanie voči žalovaným 2/, 3/ a 4/, c/ rozhodol, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozsudku vo veci samej. Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Žilina z 27. novembra 2012 sp.zn. 25 C 118/2012 bol žalobca zaviazaný zaplatiť M. W. 15 800 € s príslušenstvom a nahradiť mu trovy konania. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobca dôvodne odstúpil od kúpnej zmluvy uzavretej so žalovaným 1/, lebo sporné vozidlo malo vady a nemožno ho využívať na účel, na aký bolo zakúpené. Žalobca sa preto dôvodne domáha, aby mu žalovaný 1/ vrátil kúpnu cenu. Úroky z omeškania priznal súd žalobcovi „podľa § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka“. Zamietnutie žaloby v časti týkajúcej sa 4 067,45 € (trov proti žalobcovi vedeného súdneho konania) odôvodnil súd prvej inštancie tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina bol žalobca neúspešný a trovy predmetného konania musí sám uhradiť ako trovy za služby jeho právneho zastupovania.

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. apríla 2017 sp.zn. 5 Co 304/2016 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ako vecne správny. Poukázal na to, že v zmysle kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a žalovaným 1/ nemalo mať sporné vozidlo žiadne vady, na ktoré by predávajúci (žalovaný 1/) kupujúceho (žalobcu) neupozornil. Dokazovaním bolo ale preukázané, že sporné vozidlo nie je originálnym kusom opísaným v tejto kúpnej zmluve. Za daného skutkového a právneho stavu sa žalovaný 1/ nemôže zbaviť zodpovednosti za vady, lebo ide o objektívnu zodpovednosť vyplývajúcu z § 597 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. V konaní bolo preukázané, že dodatočne vyšla najavo vada predaného sporného vozidla, na ktorú predávajúci kupujúceho neupozornil. Predávajúci pritom zodpovedá aj za skryté vady, ktoré neboli poznateľné pri prevzatí vozidla kupujúcim, o ktorých predávajúci ani nemusel vedieť. Žalobca teda opodstatnene využil svoje zákonné právo a od kúpnej zmluvy uzavretej so žalovaným 1/ odstúpil. Účinným odstúpením od tejto kúpnej zmluvy došlo k jej zrušeniu, v dôsledku čoho mu vzniklo právo na vrátenie kúpnej ceny žalovaným 1/ bez ohľadu na povinnosť vrátiť sporné vozidlo.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 1/ dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP.

4.1. Podľa názoru žalovaného 1/ bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý súdny proces, lebo odôvodnenie napadnutého rozsudku nedáva odpoveď na všetky skutkovo a právne relevantné otázky, a to jednak z hľadiska dňa, od ktorého je povinný platiť žalobcovi úrok z omeškania, jednak z hľadiska výšky úroku z omeškania. V odôvodnení tiež „absentuje rozhodnutie o návrhu na zmenu petitu v podaní z 15. októbra 2015, v ktorom žalobca navrhuje rozhodnúť o povinnosti žalobcu vydať žalovanému osobné motorové vozidlo“.

4.2. Prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP vyvodzoval žalovaný 1/ z toho, že súdy sa v danom prípade svojimi právnymi závermi odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, najmä od právnych záverov vyjadrených v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp.zn. 4 Cdo 94/2008. Vec nesprávne právne posúdili podľa ustanovení o zodpovednosti za vady predanej veci, hoci správne mali vychádzať z toho, že sporného vozidla sa týkali absolútne neplatné právne úkony skôr uzavreté žalovanými 2/, 3/ a 4/. Poznamenal, že otázka subsumovania daného sporu pod správne ustanovenie zákona je významná napríklad z hľadiska premĺčania, jeho dobromyseľnosti pri uzatváraní kúpnej zmluvy, prípadne tiež zodpovednosti subjektu vykonávajúceho kontrolu originality sporného vozidla.

4.3. Z týchto dôvodov žalovaný 1/ navrhol rozsudky oboch inštancií zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že napadnutý rozsudok spočíva na vecne správnych skutkových a právnych záveroch a je dostatočne odôvodnený. Navrhol dovolanie zamietnuť.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo

napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a tiež dôvodné.

7. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú uvedené v § 420 a § 421 CSP.

8. Žalovaný 1/ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaného 1/, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

10. Nesprávnym procesným postupom v zmysle § 420 písm. f/ CSP sa rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, 8 Cdo 85/2018).

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

12. Žalovaný 1/ vytýka odvolaciemu súdu nedostatočnú preskúmateľnosť dovolaním napadnutého rozsudku. K otázke právnych dôsledkov nepreskúmateľnosti rozhodnutia bolo najvyšším súdom prijaté zjednocujúce stanovisko R 2/2016. V zmysle prvej vety tohto stanoviska nepreskúmateľnosť rozhodnutia je vadou konania odlišnou od zmätočnosti, ktorá nezakladá prípustnosť dovolania. V druhej vete stanoviska sa konštatuje, že (len) výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania. Toto stanovisko je dovolacími senátmi najvyššieho súdu považované za aktuálne aj v súčasnosti (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 6 Cdo 37/2017, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017).

13. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu mal v danom prípade procesný postup odvolacieho súdu znaky procesnej vady konania, na ktorú sa vzťahuje druhá veta predmetného stanoviska.

14. Žalobca podaním z 15. októbra 2015 (č.l. 236 spisu) podal návrh na pripustenie zmeny petitu žaloby tak, aby žalovaný 1/ bol súdom zviazaný zaplatiť mu istinu 15 000 € s príslušenstvom, ktoré konkretizoval ako úrok z omeškania vo výške 8,75% zo sumy 15 000 € od 25. januára 2013 do zaplatenia. V zmysle tohto návrhu mala byť žalobcovi zároveň uložená povinnosť vydať žalovanému 1/ sporné vozidlo. Súd prvej inštalcie tomuto návrhu žalobcu vyhovel uznesením z 11. februára 2016 č.k. 9 C 296/2013-250.

15. Žalovaný 1/ v odvolaní namietol, že pokiaľ žalobca sám požadoval úrok z omeškania vo výške 8,75% zo sumy 15 000 € od 25. januára 2013, nemohol mu súd prvej inštalcie priznať úrok z omeškania vo výške 9% (a za iné obdobie, než žalobca žiadal). Dovolací súd na túto argumentáciu žalovaného 1/ nedal odpoveď a ani inak na ňu nereagoval.

16. V odvolaní žalovaný 1/ ďalej namietol, že v rozsudku súdu prvej inštancie chýba výrok týkajúci sa vydania sporného vozidla. Odvolací súd bez toho, aby bol zachovaný postup v zmysle § 225 CSP, v bode 7. svojho rozsudku konštatoval, že súd prvej inštancie „zamietol návrh navrhovateľa ohľadom vydania motorového vozidla, pretože v súčasnom období vozidlo neexistuje, nakoľko bolo vyradené z evidencie, nie je ani vlastníkom vozidla a vozidlo bolo vydané p. W.“. Zo spisu ale vyplýva, že rozsudok súdu prvej inštancie tento zamietajúci výrok nemá. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku nevyplýva, z čoho (z ktorého výroku rozsudku súdu prvej inštancie) vychádzal odvolací súd pri konštatovaní, že súd prvej inštancie rozhodol o zamietnutí žaloby aj v tejto časti.

17. Z obsahu odvolania žalovaného 1/ (§ 124 ods. 1 CSP) je zrejmé jeho presvedčenie, že tak kúpna zmluva uzavretá so žalobcom, ako aj iné, skôr uzavreté kúpne zmluvy týkajúce sa sporného vozidla, sú absolútne neplatné (na podklade pripojeného vyšetrovacieho spisu možno usúdiť, že žalovaný 1/ mal na mysli kúpne zmluvy uzavreté v roku 2009 žalovanými 2/ až 4/). Ako uviedol, otázka platnosti týchto zmlúv má význam z hľadiska premlčania a tiež možnosti odstúpiť od (absolútne neplatnej) zmluvy. Pripomenul zásadu, v zmysle ktorej nikto nemôže nadobudnúť od iného viac práv, než mal on sám. Na doloženie svojej argumentácie poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 4 Cdo 94/2008 a 3 Cdo 144/2010, v ktorých išlo o prípady po sebe nasledujúcich prevodov vlastníctva vecí. Touto časťou argumentácie žalovaného 1/ sa odvolací súd bližšie nezaoberal a v odôvodnení napadnutého rozsudku len konštatoval, že predmetné rozhodnutia najvyššieho súdu „sa týkajú nehnuteľností a právnych úkonov o prevode vlastníctva a ani súd prvej inštancie, ani odvolací súd nevzal na tieto rozhodnutia zreteľ“.

18. Na podklade vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že písomné vyhotovenie rozhodnutia odvolacieho súdu „neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie“. V zmysle druhej vety stanoviska R 2/2016 došlo teda v tomto smere k vade zmätočnosti namietanej dovolateľom. Jeho dovolanie je vzhľadom na to nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f/ CSP), ale tiež dôvodné (§ 431 CSP), lebo je v ňom opodstatnene namietnuté, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. So zreteľom na vyššie uvedenú nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku dovolací súd nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie žalovaného 1/ týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia vecí. Postupoval v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (1 Cdo 166/2017, 2 Cdo 88/2017, 3 Cdo 146/2018, 4 Cdo 191/2018, 5 Cdo 29/2016, 8 Cdo 70/2017).

20. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v zmysle týchto ustanovení zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a ako súvisiace zrušil tiež uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 19. januára 2018 sp.zn. 5 Co 24/2018 (ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o povinnosti žalovaného 1/ nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 100%) a uznesenie Okresného súdu Rožňava z 8. júna 2018 č.k. 9 C 296/2013-399 zaväzujúce žalovaného 1/ zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v konkrétnej výške. Vec vrátil na ďalšie konanie odvolaciemu súdu.

21. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.